

Gradivo/pripomočki:

- Skrivno življenje besed, berilo za 9. razred
- učni list
- zvezek

Navodila za delo:

1.–3. URA

- Ta teden je namenjen književnosti. Pripravila sem ti nekaj nalog, s pomočjo katerih boš ponovil/-a določena književna znanja.
- Letos si že spoznal/-a Ivana Cankarja, zdaj pa je čas, da se prepustiš še vezani besedi njegovega sodobnika Josipa Murna Aleksandrova.
- Najprej preberi njegovo pesem.

JOSIP MURN ALEKSANDROV: Pesem

*Vzhajaj, vzhajaj, sonce zlato,
in preženi noč temno
in pozlati mi dobrovo,
goro tiho in nebo.*

*Vzhajaj, vzhajaj, sonce zlato,
zlat pripelji s sabo dan,
zlat, vesel, kot je škrjanček,
ki pozdravlja te glasan.*

*Zlat, vesel, kot so cvetlice,
ki kot demant se blešče,
čist, kot so zvonovi mili,
ki iz dalje se glase.*

*In, oj sonce s tabo tudi
sen me tožen naj pusti,
naj kot rosa v mehki travi
radost v srcu zablešči.*

Iz slovarja:

démant -a m, snov. (ę) star. diamant;

števn., neobč. uhani z ~i

- Zdaj je pred tabo nekaj nalog; nekatere preverjajo tvoje razumevanje, druge pa tvoje književno znanje. Nikar se ne ustraši, naloge niso pretežke.

1. Pesnik nagovarja:

- A) nebo
- B) dobrovo
- C) sonce
- Č) cvetlice

2. Pesem je po vsebini dvodelna.

Prvi del pesmi obsega:

- A) prvo kitico
- B) prvo in drugo kitico
- C) prvo, drugo in tretjo kitico
- Č) drugo in tretjo kitico

V prvem delu pesnik slika nastajajoče jutro. V drugem delu primerja svoje žalostne sanje z radostjo novega dne.

3. Pesem je:

- A) lirski
- B) epski

To pomeni, da pesnik v njej:

- A) izpoveduje svoja čustva, razpoloženja in misli
- B) pripoveduje o nekem dogodku

4. V verzu »Vzhajaj, vzhajaj, sonce zlato, /.../« so opazna naslednja pesniška sredstva:

- A) primera in rima
- B) okrasni pridevek, ponavljanje in nagovor
- C) nagovor in ponavljanje
- Č) onomatopoiija in primera

5. Iz prve kitice izpiši verza, v katerih se pojavljajo po pomenu nasprotne besede (nasprotje/kontrast).

6. V zadnji kitici poišči okrasni pridevek in ga izpiši.

7. Iz tretje kitice izpiši verza s primero.

8. Josip Murn Aleksandrov je bil najizrazitejši impresionist. V berilu poišči, kaj je značilno za impresionistično pesem.

9. Dopolni (lahko si pomagaš z berilom).

Josip Murn Aleksandrov spada v obdobje _____. Ta je trajala od leta _____ pa do leta _____, ko je umrl _____.

10. Odgovori na vprašanja.

Kateri izmed Murnovih sodobnikov in prijateljev je znan kot mojster črtice?

Katero njegovo črtico smo prebrali?

O čem govori (tematika) in kakšno je sporočilo?

Spomni se dveh simbolov iz te črtice in razloži, kaj pomenita.

Podčrtaj pravilno trditev.

Črtica je KRATKA / DOLGA pripoved.

Pripoveduje o ENEM SAMEM DOGODKU / O VEČ DOGODKIH.

11. Ob vsaki trditvi obkroži pravilni odgovor.

Prva slovenska pisava se imenuje gajica. DA NE

Brižinski spomeniki so prvi zapisi v slovenščini. DA NE

Avtor prvega romana Deseti brat je Ivan Cankar. DA NE

Posvetno književnost dobimo Slovenci v času baroka. DA NE

Prešeren je pisal prozo in dramatiko. DA NE

Simona Gregorčiča so imenovali Goriški slavček. DA NE

12. Dopolni.

Nastanek knjižnega jezika je povezan z letom _____, ko je _____ izdal _____. Protestantizem je izjemno pomemben tudi zaradi prevoda Biblije, za katerega je poskrbel _____, in prve slovnice z naslovom _____, ki jo je napisal _____.

Prvo posvetno pesniško zbirko smo dobili v obdobju _____. Njen naslov je _____, napisal pa jo je _____, ki se je v Zoisovem krožku srečeval tudi s prvim slovenskim dramatikom _____. Ta je pomembno prispeval k razvoju slovenskega gledališča, saj je priredil dve komediji, in sicer _____ in _____.

France Prešeren je v obdobju _____ k nam prinesel nove pesniške oblike, in sicer _____, _____, _____, _____ idr.

13. Pred tabo je odlomek literarnega dela. Ob njem napiši avtorja in naslov dela ter obdobje, v katerem je deloval.

*In al veš, de tí ga vnemaš, tí mu pevski ogenj daš,
al se smel bo razodeti saj pozneje, sam ne ve.*

14. Poveži literarnozgodovinsko obdobje z avtorjem in naslovom dela.

Na črtico pred oznako obdobja napiši ustrezno črko in številko.

_____ barok	A) Tone Pavček	1. Kralj Matjaž
_____ protestantizem	B) Janez Svetokriški	2. Sveti priročnik
_____ razsvetljenstvo	C) Srečko Kosovel	3. Visoška kronika
_____ realizem	Č) Ivan Tavčar	4. Pesem
	D) Adam Bohorič	5. Moj spomenik
	E) Valentin Vodnik	6. Zimske urice

Dodatna navodila:

- ❖ Rešitve bomo preverili skupaj v šoli. 😊 Se vidimo!
- ❖ Ob morebitnih vprašanjih/nejasnostih me kontaktiraj na e-naslov tadeja.plut@guest.arnes.si/maja.premrl@guest.arnes.si.